

Piz Bernina 4049 m a hřeben Biancograt

Text a mapy Radek Lienerth (Česká asociace horských vůdců) a Jakub Cejpek **Foto** Jakub Cejpek

Horská skupina Bernina ve švýcarském Engadinu, do které vás zavádí dnešní článek, má jednu dominantu – Piz Bernina, nejvýchodněji položený čtyřtisícový vrchol. Kolem něj jsou jako drobky na talíři rozsypány další vrcholy, které přesahují hranici 3000 metrů a do magických čtyř tisíc jim často chybí metrů pouze několik. Z rozsáhlého výběru možností jsem se pokusil vybrat ty vrcholy, které je možné použít pro aklimatizaci nebo doplnění k výstupu na Piz Bernina či jako náhradní cíl. Třešinkou na dortu, přesněji řečeno dnes spíše šlehačkovým hadem splývajícím z vrcholu zmrzlinového poháru, je asi nejkrásnější hřeben východní části Alp – poslední dnes uvedený výstup hřebenem Biancograt. Jeho renomé skutečně vyžaduje velmi zvláštní pozornost v podobě samostatné karty.

Piz Bernina 4049 m, Piz Bianco 3995 m – Biancograt

Hned úvodem je třeba podotknout, že Biancograt už leží za hranicí VHT a jedná se o horolezecký výstup. Už samotný nástup na hřeben je orientačně i technicky poměrně náročný, ve vrcholové partii se pak přidává nemožnost ústupu a jediná cesta vede přes

vrchol. Proto zodpověď zvažte své znalosti a dovednosti stejně jako předpověď počasí a aktuální podmínky.

Východiskem pro výstup na Piz Bernina hřebenem Biancograt je vesnička Pontresina (1800 m). Zde je možnost zanechat auto a dále už musíme s veškerým vybavením po svých. Po značené cestě k hotelu Rosegletscher

(možno využít koňské taxi) a odtud po úbočí stoupáme až na chatu Tschierva (2573 m). Z chaty je velmi výhodné další den absolvovat aklimatizační výstup na Piz Morteratsch (3751 m). Z něj je na hřeben Biancograt asi nejlepší výhled.

Vlastní výstup začíná přechodem ledovce pod sedlo Forcla Prevlusa. Zde se nabízí

Piz Bernina od východu

LEDEN – ÚNOR 2008

dvé varianty. V případě dobrých sněhových podmínek je praktický a rychlý výstup přímo ledovým žlabem. Pokud je ve žlabu tvrdý led, je lepší použít novou cestu částečně zajištěnou ocelovým lanem ve skalách vlevo od žlabu. Problematické je najít začátek lan, velmi vhodné je ofotit na chatě přesné zakreslení pozice lan v topo snímku. Podle sněhových podmínek může být problematické překonání okrajové trhliny pod oběma nástupovými variantami. Zpravidla se trhлина obchází po levé straně. Z chaty do sedla počítejte jednu až dvě hodiny podle podmínek a kondice.

Nad sedlem začíná vlastní hřeben. Cestu k firmu však uzavírá ještě jedna skalní bariera na začátku hřebene. Skalní výšivky obtížnosti 2–3+ UIAA jsou částečně zajištěny pomocí kruhů a nýtu. Z tohoto místa je ústup ještě poměrně bezproblémový. Obdobné partie vás však čekají i ve vrcholové pasáži, proto zvažte svou aktuální kondici i podmínky, které mohou být ve vrcholové partii výrazně horší.

Samotný firmový hřeben má převýšení přesahující 400 metrů a jeho sklon kolísá od 25 do 45 stupňů. Obtížnost tedy není nikak vysoká, nicméně se jedná o hřeben, takže pozor na převěje, možnost jističení je minimální.

Pokud vám partner spadne, máte jedinou sanci a tou je skok na druhou stranu.

Po dosažení vrcholu Piz Bianco (3995 m) vás od vrcholu dělí pasáž skalního a mixového lezení (podle podmínek) do obtížnosti 3+. V jednom místě je výhodnější slanění, někdy však toto místo může znamenat výrazné zdržení. Závěrečný výsiv za 3+ vám poskytne téměř letecký pohled na Alpy pod nohami. Až na vrchol počítejte z chaty Tschierva 5 až 12 hodin podle schopností a podmínek.

Pro sestup je nejvhodnější využít hřeben Spalla a dále pokračovat na chatu Marco e Rosa. Pozor – najít tuto chatu ve večerním šeru či mlze může být orientačně náročné a některá družstva se dostávají do oblasti zlomů ledovce Morteratsch, který je v posledních letech velmi nebezpečný.

Pokud další den přetravá stabilní počasí, je velmi vhodné pokračovat výstupem přes Bellavista až na Piz Palü a teprve odtud stoupit na Diavolezza. Záleží pouze na vaší aktuální kondici.

Piz Morteratsch 3751 m

Jeden z nižších vrcholů v oblasti nacházející se nad chatou Tschierva. Výstup na něj

není příliš náročný, často je používán pro aklimatizaci a obhlídku podmínek pro výstup hřebenem Biancograt. V jarním období se jedná o oblíbenou skialpinistickou túru, zejména pro výhled na Piz Bernina.

Východiskem pro výstup na tento vrchol může být i chata Boval, nacházející se nad ledovcem Morteratsch. Túru je pak možné realizovat jako přechod z chaty Boval na chatu Tschierva.

Postupným cílem, kterého je potřeba dosáhnout při výstupu z obou chat, je sedlo Boval. Ze strany chaty Boval bývá svah někdy bez sněhu a výstup je obtížnější. Ze sedla pak pokračujeme po mírně stoupajícím hřebeni až na vrchol. Výstup trvá tři až pět hodin podle kondice a podmínek.

Pro sestup je nejlépe použít trasu výstupu a na obě chaty by neměl trvat déle než dvě hodiny.

Piz Palü 3905 m a Bellavista

Výstup na Piz Palü patří k těm méně náročným. Přechod vrcholů Bellavista až na Piz Palü představuje hřebenovou túru s jedinečnými výhledy. Tato túra neobsahuje žádné obtížné lezecké pasáže, podle podmínek však

může být v průběhu túry hřeben velmi ostrý, a tak s nebezpečím, jako jsou sklon úbočí hřebene a převýje, musíme počítat.

Východiskem může být chata Boval, kdy výstup zahajujeme přes ledovec Morteratsch. Tato varianta není kvůli nepříznivým podmínkám na ledovci v posledních letech příliš vhodná. Pro přechod vrcholů Bellavista je nejvhodnější nocleh na chatě Marco e Rosa (3609 m). Pokud se rozhodneme pouze pro samotný výstup na Piz Palü, je nejvhodnějším východiskem Diavolezza. Diavolezza je pro nás také nejvhodnější, pokud je Piz Palü cílem naší skialpinistické túry.

Standardní výstup vede z Diavolezzy úbočím P. Trovat až na ledovec Pers. Po ledovci stoupáme směrem na Piz Cambrena a podél jeho skalního žebra obejdeme pásmo trhlin. Za optimálních sněhových podmínek v zimě je možné jít i přímo. Na vrcholový hřeben vystupujeme přibližně v oblasti východního vrcholu. Po ostřejším hřebíncu zakončíme výstup na hlavním vrcholu 3905 metrů.

Pro výstup je nezbytné počítat s časovým rozpětím čtyři až pět hodin. Sestup je nejvhodnější po trase výstupu. Pokud používáme Piz Palü jako aklimatizační cíl před výstupem

na Piz Bernina, pokračujeme po hřebeni směrem na západ, a bud' přímo po hřebeni Bellavista, nebo ve svazích ledovce na severní straně dojdeme až na chatu Marco e Rosa, která je ideálním východiskem pro výstup na Piz Bernina.

Pokud se pro traverz rozhodneme po výstupu na Piz Bernina, je možné do programu zařadit i výstup na Piz Zuppo (3995 m). Po dosažení vrcholu a pokračování v traverzu přes Bellavista je nezbytné sestoupit zpět z hřebene a pak znova nastoupit již na první vrchol Bellavista. Tento výstup nám zabere přibližně dvě hodiny času. Celý traverz Piz Palü, Bellavista, Rif. Marco e Rosa se dá zvládnout za tři až čtyři hodiny podle podmínek a kondice.

Piz Bernina (4049 m)

Piz Bernina patří k takzvaným izolovaným čtyřtisícovým vrcholům a zároveň se jedná o nejvýchodněji položený exemplář resp. jediný vrchol Východních Alp, který převyšuje výšku 4000 metrů. Svou ledově skalnatou siluetou zcela ovládá své okolí. Bernina je hora – obr a výstup je také podle toho náročný. Svojí obrovitou skalnatou siluetou budí nebezmýšlený respekt. Přístup do centrální

části s nejvyšším vrcholem je velmi dlouhý a vyžaduje vždy poměrně náročný pohyb po ledovci. Hora leží na italsko-švýcarské hranici a k chatě Marco e Rosa, která je východiskem normálky, se dá vydat z obou stran.

Jižní varianta (Itálie) začíná na břehu horského jezera Lago Campomoro (1934 m), v severovýchodní větví údolí Val Malenco. Odtud se jde na sever přes Rif. Carate Brianza (2662 m) až chatě Marinelli Bombardieri (2813 m). Zde se dá, podle podmínek, přenocovat nebo pokračovat dále na sever k Rif. Marco e Rosa. To už se jde ale výhradně po ledovci Scerscen Superiore. Pouze závěr výstupu k chatě vede po strmé (až převísle) skále, která je osazena ocelovými lany a kramlemi (dosti obtížné místo – vhodné odjistit, resp. slanit).

Cesta ze severu má ještě více možností. Dá se vyjet lanovkou Diavolezza, přejít ledovec Pers a nastoupit z východu na hřeben Fortezza. Druhá možnost je dojít od železniční stanice Morteratsch podél stejnojmenného ledovce k chatě Boval, pokračovat po zmíněném ledovci na jihovýchod a napojit se na předchozí variantu až za skalním hřebenem. Závěr výstupu však představuje

SOUTĚŽ

výhra v každém díle

OTÁZKA 1/08:

K CHATĚ MARCO E ROSA VEDA VELMI STRMÁ ZAJIŠTĚNÁ CESTA (OCELOVÉ LANO). Z KTERÉ STRANY JE TENTO FERATOVÝ ÚSEK VEDEN?

- A – italské
- B – švýcarské
- C – z obou stran

Odpověď včetně jména a adresy zasílejte do redakce poštou nebo e-mailem do 29. 2. 2008 (adresa viz. str. 5). V předmětu e-mailu či na obálku uvedte: Soutěž 4000.

Správná odpověď z čísla 7/07:

C – Chamonix Mont Blanc

Windstopperovou vestu
Tourmalet losováním získává:
Pavel Muhlbachr, 338 43 Mirošov

Hlavní cenu v kuponové soutěži 2007 – goretexovou bundu Tilak Storm Lite losováním získává: Jiří Valenta, 542 32 Úpice

Ceny budou zaslány poštou.

tilak®

Vesta Tourmalet v ceně 2199 Kč
Velmi lehká vesta osobitého střihu z materiálu WINSTOPPER® Soft Shell Taifun. Konstrukce límců bez průkrčníkového švu, dvě vnější kapsy, X-back flex design. Hmotnost velikosti L – 310g.

Bunda Tilak Storm Lite v ceně 6499 Kč. Vyrobená je z třívrstvého materiálu GORE-TEX® Ascendor ripstop. Vynikající poměr mezi hmotností a mechanickou odolností. Vhodná pro nejšířší použití. Ventilační systém na bocích s voděodolnými WaterTight™ zipy umožňuje přístup do kapes spodních vrstev oblečení. Anatomicky tvarované rukávy, dvě vnější kapsy, vnitřní kapsa. Kapuce s jednoduchotokovým stahováním. Stahování v bocích. Laminovaný štítek kapuce, 13mm páska „Micro Tape“. Prodloužený zadní díl. Hmotnost velikosti L – 500 g.

poměrně nepříjemné kličkování mezi velkými trhlinami. Další cesta už je společná – traverzuje se rozlehlymi pláněmi Bellavista, překračují se také mnohé trhliny.

Samotný výstup na vrchol od Refugio Marco e Rosa pak nepředstavuje nikterak časově náročnou záležitost. Stoupá se nejdříve po ledovci (pozor, jedna větší trhлина se táhne v celé šíři svahu) ke skalnatému hřebeni. Nástup na něj je dvojí – buď více zprava (zajištěno, II-III UIAA), nebo direkt přímo k vrcholu hřebene. Tato varianta je obecně snazší, záleží ovšem opět na sněhových podmínkách. V rušných měsících se zde také mohou vytvářet menší „zácpky“. A opět je tu možnost volby. Pokud máme raději skálu, pokračujeme dále po vrcholu hřebene. Opět lezení II-III s osazenými skobami a navíc velmi strmé srázy na obě strany. Dáme-li přednost ledovci, čeká nás mírně stoupající traverz přes několik trhlin a závěrečný výlez asi 40° svahem. Tak se dostaneme zpět na hřeben. Tato varianta je rychlejší a technicky méně náročná, ovšem je třeba počítat s nebezpečím zrádných trhlin. Závěr výstupu k samotnému vrcholu už vede po skále a nepředstavuje výrazné obtíže. Z čtyřtisícové výšky je krásný kruhový výhled po celé oblasti. Zajímavé je sledovat celou úslou trasu po rozlehlych ledovcích, které se rozlévají do všech směrů.